

An © 2016 Gannas

**Chi Koesheyl war lann
an Tamer, Pask 2016.**

Pennseythun 2016

Skeusenn: Penntiow Trenans.
Yma derivas gans Skrifennyas
an Kowethas, Tim Hambly,
folennow 11-12.

**Skeusenn a'n Bennseythun
Gernewek, Tewynn Pleustri.**

**An Gannas niver
473 mis-Me 2016
dyllys gans ©
Kowethas an Yeth
Kernewek ISSN
1473 705X**

Lyther a Alban
a-dhiworth Yowann Byghan
 (agan kesskriker arbennik albanek)

An Lia Fàil

An *Lia Fàil* (henwys ynwedh *Clach na Cinneamhain*, *The Stone of Scone*, *The Stone of Destiny*, *The Tanist Stone*, *Jacob's Pillow Stone* ha *The Coronation Stone*) yw men krag meur y vri. Dres lies kansblydhen an men re beu devnydhyys yn kurunansow myghternedh ha myghternesow Alban, hag a-wosa, Pow Sows. Yth yw poes lowr (152 kg), mes nyns yw pur vras: 660 mm x 425 mm x 270 mm.

Devnydhyys o An *Lia Fàil* dhe gurunans an Vyghternes Elizabeth (Nessa a Bow Sows ha Kynsa a Alban) y'n vlydhen 1953 dhe Abatti Westminster, mes ny woer den vyth rag py myghtern po yn py le y feu devnydhyys an kynsa prys. Herwydh henhwedhlow, yth yw An *Lia Fàil* an keth men may koskas Yakob ha gweles an skeul owth yskynna bys yn Nev (Genesis 28:10–22), hag ottena dalleth an hanow *Jacob's Pillow Stone*.

Herwydh henhwedhlow erell, yth yw an men An *Lia Fàil* a Iwerdhon (gwra notya tu dihaval an poeslev, *á yn le à*), men kurunans Myghtern Ughel an Iwerdhon, hag a veu degys dhe Alban gans Fergus mac Erc, kynsa myghtern Alban. Inis Fàil (Ynys an Denkys) yw hwath leshanow hengovek Iwerdhon. Herwydh dororydhyon, yth yw an men tewesven po krag an ranndir Scone yn Alban.

Y'n vlydhen 1296, Myghtern Edward

I a Bow Sows (Ieshenwys Malleus Scotorum, henn yw Morthol an Albanyon) a synsis An *Lia Fàil* avel preydh bresel ha'y worra yn-dann an tron dhe Abatti Westminster avel arwoedh an hegemoni sowsnek dres Alban. Byttegyns, nyns o sertan bos an men na An *Lia Fàil* gwir, hag an istorior sowsnek Walter Hemingford a skrifas yn Latin y'n 14ves kansblydhen:

Apud Monasterium de Scone positus est lapis pergrandis in ecclesia Dei, juxta manum altare, concavus quidem ad modum rotundae cathedrae confectus, in quo futuri reges loco quasi coronationis ponebantur ex more.

(Dhe managhti Scone yma a'y worwedh men bras yn eglos an Duw, ogas dhe'n alter ughel, hag yw kowesik avel chayr rond, hag ynno y hwra esedha myghternes dhe vos kurunys herwydh usadow.)

Wortiwedh, Myghtern Jamys VI a Alban a dheuth ha bos Jamys I a Bow Sows, ha'n *Lia Fàil* o hwath moy arwoedh an Ruvaneth Unys, hag a wrug pesya yndella dres hwegh kansblydhen. Mes dydh Nadelik y'n vlydhen 1950, peswar studhyer albanek (Ian Hamilton, Gavin Vernon, Alan Stewart ha Kay Matheson, pub huni oll anedha kenedhloger albanek) a ladras an men rag y dhri a Loundres arta dhe Alban.

Komedi dien o an aneth. I a grakkyas an men yn dew dharn. I a dhros an dhew dharn dhe Alban wosa aga ynkleudhyas yn pras yn Kent. Arta yn Alban, i a ros an men dhe boliteger albanek, hag ev a'n ros dhe ser men rag y ewnhe. Politegoryon ha'n kreslu sowsnek a hwilas an men dres peswar mis. Wortiwedh, an ladron a wrug y asa war alter Managhti Arbroath, ha'n *Lia Fàil* a dhehwelis dhe Loundres mis-Ebrel,

1951. Byttegyns, re a lever bos an men degys arta dhe-ves dhe Loundres daswrians fals an men gwir. Piw a woer?

Oran na Cloiche (Kan an Men) gans Mânran yw kan vryntin yn kever ladrans An *Lia Fàil*. Yn romans hwarthus The *Fifth Elephant* (Terry Pratchett, 1999), korryon a wra hwilas daskorr chayr kurunans gwrys a vara kales ha henwys *The Scone of Stone. Stone of Destiny* (2008) yw fylm bryntin gans Robert Carlyle.

Mis-Du 1996, an governans sowsnek a wrug daskorr An *Lia Fàil* dhe Alban, hag yma ev lemmyn dhe Gastell Dùn Èideann ryb jowelys an gurun albanek, gwelys gans tornysi pub dydh oll. Lavasos a wrav dell vynnons dastegi an men dhe Westminster arta rag kurunans Myghtern Charlys y'n termyn a dheu, mes a vynnons i dasri an men dhyn wosa an solempnita? Hwath moy, yw an govynn na dhe vern vyth oll? A vyth myghtern po myghternes vyth oll rag Alban y'n termyn a dheu? Ha'n *Lia Fàil* - martesen nyns yw moy ages darn men kemmyn, sempel ha koeg.

'Men an Denkys',
Kastell
Din
Edin.

Mestresik Marbel

gans Jowann Richards

An kevres ma a veu dyllys yn kynsa yn An Gannas yn 2011 hag a-wosa gans Kowethas an Yeth Kernewek. Jowann Richards a verwis yn 2005 ha kemmynna dhyn pals a hwedhlow.

5 - Mestresik Marbel ha'n Paler y'n Nos

Ny allas Mestresik Marbel koska. Herwydh usadow, hi a goska dres an nos heb kaletter, mes an nos na, ny wrussa kosk dos. Mestresik Marbel a omdreylyas yn hy gweli, hi a omdreylyas arta hag arta, hag ena hi a skwychyas an golow yn fyw, ha hwilas redya.

Mes wosa nebes euryow, hi a erviras sevel yn-mes a'y gweli, ha gul pott a de. 'Nyns eus travyth kepar ha pott a de,' yn-medh hi dh'y honan, dell leveris hi dh'y honan pypmgweyth pub dydh, dhe'n lyha.

Hi a omwiskas yn mantell-nos, ha dalleth yn hyns troha'n grisow. Ena, hi a borthas kov a'n koes a-dryv an chi, le mayth esa treweythow lowarn dhe vos gwelys, po martesen teylu a vroghes.

Heb skwychya an golow yn fyw y'n chambour a-dryv, hi eth dhe'n fenester. Nos splann o, ha'n loer leun ow talleth sevel a-ugh pennow an gwydh. Mestresik Marbel a viras dres an fenester dhe'n skeus ynter an gwydh. Yth esa neb movyans ena, yn sur. Lowarn? Brogh?

Nyns o na lowarn na brogh na enyval arall. Den o.

Yth esa an den ow kerdhes gans rach, ow hwilas omgudha y'n skeusow. Yth esa sagh war y geyn, hag yth esa ev ow skolkya. Mes, fatell ylli ev bos parys rag benyn goth byghan, ha dewlagas lymm dhedhi, orth y hwithra yn kres an nos? Nyns o henna herwydh reson.

Ha Mestresik Marbel ow mires, an den eth war benn dewlin. Ny allas hi gweles an pyth a wrug ev ena, mes wosa termyn berr, ev a sevis yn-bann arta - ha nyns esa an sagh ganso namoy, nyns esa dout mann yn kever henna.

'Wel! Soen ow hosanow koton!' yn-medh Mestresik Marbel dh'y honan, - ha henna o lavar pur grev rygdhi.

An den eth dhe-ves, ha Mestresik Marbel eth dh'y gweli arta, ha hanafas a de gensi. 'Ogh! Tru!' yn-medh hi dh'y honan. 'Soweth, ny allav vy gul travyth bys a-vorow, mes res vydh dhymm gul neppyth ena, yn sur.'

An nessa myttin a-varr, Mestresik Marbel a gemmeras pal, ha mos dres an yet vyghan diworth hy lowarth a-dryv, hag a-berth y'n koes. Wosa pols byghan, hi a dhallathas palas, hag yn fuan hi a dhiskudhas an sagh. Leun a daklow o an sagh - arghans, ha teginnow a vri.

'Ogh, tru!' yn-medh Mestresik Marbel. 'Poran kepar dell wrug vy dismygi.' Hi a gemmeras an sagh yn-bann, ha mos ganso dh'y chi. 'Res yw dhymm pellgewsel orth an kreslu,' yn-medh hi.

Gwithyas-kres a dheuth, skaffa galla, ha kemmeres an sagh. 'Pur dha, Mestresik Marbel,' a leveris Serjont Lanyon. 'Heb dhout mann, yth yw henna

an pythow a veu ledrys diworth chi Mester An Gov, nyhewer. Meur ras dhis.'

Ev a hedhis. 'Ny wrussys aswonn an lader, heb mar?' yn-medh ev.

'Wel,' a leveris Mestresik Marbel. 'Nebes tewl o an koes, Serjont, ha nyns o chons meur a henna. Ny allav leverel piw o ev, drog yw genev.'

'Ogh, wel,' yn-medh an Serjont. 'My a wayt ni dh'y gachya. My a wra gorra den y'n koes na haneth. Martesen an lader a dhehwel rag kemmeres an taklow, hag ena . . .'

Kettell eth an gwithyas-kres, Mestresik Marbel a omwiskas hy hatt ha'y hota, ha'y manegow, ha mos yn hyns troha penn arall an dre. Dres an nos, ha hi owth eva hanafasow a de, Mestresik Marbel re bia owth omdewlel gans hy howses. Ny ylli hi leverel piw o an den, yn sur, mes nyns o henna an keth tra ages aswonn.

'Da lowr yw an teylu na, sur ov vy,' re lavarsa hi dh'y honan, lieskweyth y'n nos. 'Nyns yw ev den drog, martesen. Martesen y telledh my dhe brofya chons arall dhodho.' Wor'tiwedh, erviry's o hi, ha hi a goedhas yn kosk.

Mestresik Marbel a gerdhas dhe ji byghan war vin an dre, chi an teylu Kernik. Boghosek o an teylu, hag y'n termyn na, nyns esa hwel dhe Vr. Kernik.

Ena, owth oberi y'n lowarth yth esa Mester Kernik y honan, ha Mestresik Marbel a nesas dhodho. 'Dydh da, Mester Kernik,' yn-medh hi.

An den a omdreylyas troha hi. 'O! dydh da, Mestresik Marbel,' a leveris ev.

Ny wrug Mestresik Marbel gwibessa.

‘Mars eus hwel dhe vos gwrys . . .’ hi a leveris dh’y honan. Ena, ‘Maria Marbel! Na wra klappya dhe’th honan. Lavar an pyth eus res dh’y leverel!’

‘Yth esa ladrans dhe ji Mester An Gov, nyhewer,’ yn-medh hi. ‘Martesen ty a woer yn y gever?’

An den a heveli sowdhenys, ha nebes ownek. ‘O?’ yn-medh ev. ‘D... drog yw henna.’ Ev a hedhis.

‘Yn hwir,’ yn-medh Mestresik Marbel. ‘Mes ty a vydh pes da klewes y hwrug an kreslu daskavoes oll an taklow a veuo ledrys. An lader a veu gwelys hag ev ow palas an sagh, dell hevel.’

Pur brederys o an den lemmyn, henn o apert. ‘O!’ yn-medh ev. ‘Hag a wodhons i . . .?’ a dhallathas ev.

Mestresik Marbel a besyas, ‘Mes ny wodhons i piw a ladrans an pythow, Mester Kernik. Nebes tewl o, y’n koes na, dell hevel.’

Hi a vinhwarthas warnodho. ‘Wel, dydh da, Mester Kernik. Da o genev dha weles.’

Ha Mestresik Marbel, hy howses bryw mes lowen, eth yn hyns.

Bedhewgh War a Woeth! *gans Mary Sutcliffe*

Treylys hag amendys a-dhiworth *‘Walking through Cornish Folklore’* gans Margaret Caine hag Allan Gorton dyllys gans *Comfy Jack Books*

Yth esa yn treveglos vyghan, drehevyans teg hag annedhysi o pur orgelous anodho. An drehevyans ma o eglos an bluw. Annedhysi a gewsi pub

eur yn kever tekter pennsernethel aga eglos, an delowyow bryntin, an fenestri gans kwarels liwek splann, an gwelyow gloryus diworth an gorflann, an klegh kesson.

Mes ena y teuth nowodhow drog. Nyns o an klegh stag fast. Yth esa edhomm a dhaskregi an klegh meur. drefenn aga bos deantell.

Byttegyns pan dheuth an weythoryon dhe wul an lavur, i a gavas edhen vras dres eghenn, du ha grysel esedhys war dopp an tour. I a armas yn ughel dhe ownekhe dhe-ves an edhen, mes gans us euthyk hi a sedhas erbynn aga enep. Ena an weythoryon a welas yn le a ewines y’s teva hi ewingarnow. Y’s teva ynwedh dens jevanek ha taves tanek. Ena i a gonvedhas bos an edhen ma an Jowl.

Wosa henna, yth esa meur a gudynnnow y’n dreveglos. Dres an servisyow oll, ny ylli an kuntellyans goslowes orth an pysadow ha’n pregoth, drefenn bos an Jowl owth oulya ha kria ha skrija yn euthyk. Pan gerdhi an dus y’n gorflann, an Jowl a nija er aga fynn owth assaya piga aga lagas. Pup-prys yth esa y’n eglos fler vil. Ytho, i a erviras dannvon messajys dhe’n epskop rag gweres. An epskop a bysis pronter pur skental a fesya an spyrys tebel.

Yn skon y teuth an pronter neb re studhsa natur dywolow. Y’n jevo botel a oyl sans a dhros ev dhe’n eglos. Mes kyn lesas ev an oyl orth an daras, ny allas ev drehedhes an tour -- ha’n Jowl a hwarthas orto hepken. Ytho an pronter a gemmeras y vagel arbennik ha gorra orti an oyl sans. Pan nijas an Jowl war-tu ha’y benn, an pronter a swaysyas an

vagel er y bynn, mes an Jowl a avoydyas an strekys yn es hag a skapyas dhiworth dalghenn an pronter heb lett. An pronter a assayas dasleverel meur a bysadow mes an Jowl a wrug grega mar ughel ma na allas denvyth klewes ger vyth.

Res o kavoes tybyans nowydh. An pronter a esedhas y'n eglos hag ombrederi termyn hir. Ev a lagattas war dhelow Maria Gwyrghes gans baban, hag a-dhesempis henlavar a dheuth yn y vrys. Ev a borthas kov na ylli an Jowl godhav denvyth ankablus perfeyth. Ytho ev a gewsis orth benynes an dreveglos ha'n leow oll a-dro ha dewdhek anedha a dhros aga baban dhe'n eglos. Ena ev a's besydhys. Onan wosa onan, ev a's dalghennas war-tu ha'n Jowl. Mes pur fel o an Jowl hag ev a omgudhas a-dhelergh dhe unn pynakyl a'n tour.

Ny wodhva an pronter an pyth dhe wul. A-dhesempis, unn baban a dhallathas kyni, moy ha moy yn ughel. Ena oll an babanes erell a gynis ynwedh. Piv a yll durya henna?

An Jowl a daklas y dhiwleuv war y dhiwskovarn hag, ow tylo skrij annorel, ev a nijas a-ves. Bythkweh ny omdhiskwedhas ev arta y'n dreveglos na.

Kowsva 2 trigva nowydh

Kowsva Rysrudh a dhegeas dy'Sadorn an 26^{ens} a vis-Meurth, gans te ha koffi ha tesenn, mes dasigeri diwedh mis-Ebrel yn drehevians nowydh dhe Grestir (*Heartlands*) usi yn ogas.

Displegyans pur dha yw rag Kowethas an Yeth esa ow tybi an gwerthji yn Rysrudh dhe besya martesen

hwegh mis hepken yn-dann vagas a vodhogyon

Eth mis leun y pesyas an kynsa Kowsva ha lemmyn chons dhe gavoes tyller brassa hag oberi gans an bagas Krestir (*Heartlands*) hag oberi gans teyluyow ha skolyow.

'Kowsva 2', agan gwerthji/gwithva nowydh dhe 6 Artists' Muse, Fordh an Bal, Krestir (*Heartlands*), Kambronn.

Pella nowodhow dhe holya . . .

Kowethas an Yeth Kernewek Kovnotennow

Herwydh usadow ny wel eseli an Kowethas derivasow an kovnotennow a-dhiworth Kuntelles Konsel an Kowethas.

Ytho gans kummys an Konsel, y syw omma kovnotennow, nebes amendys, a'n kuntelles synsys dhe'n 13^{ves} a vis-Meurth dhe Rysrudh.

Mars yw plegadow, y hyllyn dylo kovnotennow kuntellesow erell y'n termyn a dheu.

Gans an pyth a hol ni a wel, feusik agan bys, ass yw bras an ober gwrys gans niver byghan a dus a-barth agan yeth. Piv erell a garsa gweres?

Devedhys: Loveday Jenkin, Sarah Cooke, Maureen Pierce, Pat Parkins, Tim Hambly.

Diharesow: Frank Blewett, Koreen Twydell, Tony Hak, Shelagh Garrard.

Kovnotennow diworth Kuntelles Konsel an Kowethas synsys 6^{ves} a vis-Kevardhu 2015. I a veu kovadh gwir marnas gans an amendyans ma: y'n termyn a dheu, Dee a wra spena moy a dermyn gans gwerthow. (Ebostow h.e. re gemmeras re a dermyn). Ni a wra gul kevambos gans Dee rag unn vlydhen moy diworth 1^a a vis-Meurth 2016 bys dhe 28^{ves} a vis-Hwevrer 2017 rag 8 our

pub seythun (12 our pub seythun diworth 1^a a vis-Ebrel 2016 mars eus skoedhyans arghansek diworth an Kylgh Kernewek).

Gweythresow diworth an kovnotennow dhe vos degys war-rag:

Grumblin Games – dismigyer an gwariow, Henry Jasper, re gestavas orthyn ow kovynn mar kyllyn ni treylya dannvonadow rag an dhew wari dhe Gernewek (FSS).

Res yw dhyn ni kavoes kost a dreylyansow – Maureen Pierce a wra kestava Jori Ansell. Gweythres: Maureen Pierce.

Tim Hambly a wra kestava klass Loundres dhe wovynn orta mar mynnon treylya an dannvonadow. Gweythres: Tim Hambly.

Tim Hambly a wra gul rol a eseli neb a wra pe dhe Gowethas Kans ha kavoes tybyansow erell rag kesstrif hag a vydh lonchys dhe'n KKB. Gweythres: Tim Hambly.

Alhwedhor/es Nowydh: Hwath yma edhomm a gavoës Alhwedhor/es nowydh wosa Koreen Twydell dhe omdenna dhe benn mis-Est 2016.

Dhe Guntelles Kemmyn Blydhenyek (KKB) an Kowethas, y profyas Roger Bailey gweres gans an akontow. Tim Hambly a wra y gestava ha dadhla ganso an pyth a yll ev gul. Gweythres: Tim Hambly.

Tim Hambly a wra kestava Koreen ha kavoes diworti manylyon a-dro dhe arghasans an Kowethas ha rol a soedhow dhe vos gwrys. Gweythres: Tim Hambly.

Martesen res vydh dhyn tyli nebonan dhe witha akontow an Kowethas hag oberi gans an rol wober (*payroll*). Loveday Jenkin a wra kestava tus wiw.

Gweythres: Loveday Jenkin.

Derivasow Soedhogyon. Soedhoges Skoedhyans: Derivas degemmersys a-dhiworth Dee Hunt.

Yma Dee owth oberi moy a ouryow ages an niver a ouryow mayth yw hi tylys.

Yma edhomm a gavoës arghasans rag kesordenor bodhek dhe gemmeres ober a-dhiworth Dee – martesen dre 'Pibasow rag Oll' (*Awards for All*). Gweythres: Loveday Jenkin.

Res yw dhe vodhogyon kavoes surheans negys rag aga herri mar tegons tus po stokk rag an Kowethas. Gweythres: Oll.

An gwerthji yn Rysrudh (Kowsva 1) a wra degea 26/3/16.

Yma dhyn gwerthji/gwithva dhe Grestir (*Heartlands*), Kammbronn lemmyn: Kowsva, 6 Artists' Muse, Fordh an Bal. Ni a wra gwaya an stokk diworth an withva yn Sen Erth dhe Gowsva 2 14/3/16.

Kowsva 2 a wra igeri 4/4/16 gans igerians soedhogel 23 po 24/4/16.

Ytho, ni a'gan bydh unn drehevyans wosa dalleth mis-Ebrel 2016. Tim Hambly a wra leverel hemma dhe'n kowethas surheans. Gweythres: Tim Hambly.

Yth esa derivasow erell a-dro dhe ragdres Taves an Tir, an dyllansow, an wiasva ha stallow.

An Kylgh Kernewek. Dhe KKB an Kylgh Kernewek ervirys veu i dhe ri £1,000 dhe'n Kowethas dhe skoedhya ober Dee Hunt may hyll hi gul moy a ouryow. Hemm a vydh daswelys yn 11 mis.

Towlenn Yowynketh, Tehidy, Hav

2016. Bodhogyon rag an dowlenn ma a dal mos dhe'n Bennseythun Gernewek.

An Bennseythun Gernewek: 8-10/4/16. Yth esa dadhel a-dro dhe restransow rag an Bennseythun.

Restransow gans an Gwestti: Tim Hambly a wra govynn orth Tony Hak an niverow a dus rag an livyow, dydh stoffya, dydh Tregedna ha'n klassow. Gweythres: Tim Hambly.

Godrig dhe Benntiow Trenans: Tim Hambly a wra gul argemmynn rag an godrig. Gweythres: Tim Hambly.

Dohajyd dy'Sadorn: Y fydh areth a-dro dhe livvrow nowydh.

Kana Kemmynieth: Tim Hambly a wra surhe bos dasskrif a'n lyver 'Kenyn Kernewek' dhe Jane Kneebone. Gweythres: Tim Hambly.

Gwari gans Klass Loundres: Tim Hambly a wra govynn orth Tony Hak mar pydh gwari hevlyna. Gweythres: Tim Hambly.

Dydhchow Lowender ha Hwarvosow Heartlands: Hwarvosow a vydh synsyt ena.

Lanneves: Res yw dhyn synsi hwarvos ena yn'dann ragdres Taves an Tir.

Gorsedh: Y fydh myttin lowender dy'Sul wosa an Orsedh.

Tremenynans dhe 'Charitable Incorporated Organisation'. Wosa ervirans yn KKB an Kowethas, yma edhomm a hwithra tremenans dhe 'Charitable Incorporated Association'. Tim Hambly a wra gul hemma. Gweythres: Tim Hambly.

Nessa Kuntellesow

Dy'Sul 15/5/16.

Dy'Sul 24/7/16,

Dy'Sul 25/9/16,

Dy'Sul 20/11/16.

Notenn: Wosa an kuntelles ma, eseli an kessedhek (esa y'n kuntelles ma) a wodrigas 'Kowsva 2', agan gwerthji/gwithva nowydh dhe 6 Artists' Muse, Fordh an Bal, Heartlands, Kambronn.

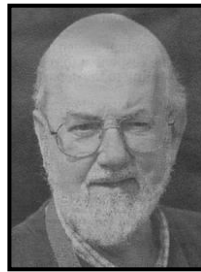
Berth Dremenys

Edrek a'gan beus derivas mernans dew vardh a vri.

Ted Gundry, genys yn Kambronn mis-Du 1933, o aswonnys yn ta avel jornalyas ha darleser ha lev meurgomerys Radyo Kernow.

Ev o trigys dhe Borthleven ha'y dhydhchow o lenwys gans gonis dhe lies gwedh a vywnans kernewek.

Ev a verwis mis-Ebrel, 81 bloedh y oes.

Ted Gundry
1933-2016

Ha **Charles Thomas** a verwis dhe'n 7^{ves} a vis-Ebrel dh'y ji ogas dhe Druru 88 bloedh y oes.

Professor Thomas, genys ynwedh yn Kambronn, dhe'n 26^{ens} a a vis-Ebrel 1926, o hendhyskonydh hag istorydh a veur vri, aswonnys yn keswlasek. Ev a skrifas lies lyver a-dro dhe Gernow ha

Syllan hag ev a dheuth ha bos kynsa lewydh an Fondyans rag Studhyansow Kernewek yn-dann Benskyl Karesk.

Charles Thomas 1928-2016

(Derivasow hirra a-dhiworth gwiasva Gorsedh Kernow)

Servis Eglos dydhyas avisys

An Revrond Chenon Jane Kneebone a dhannvon kedhlow a-dro dhe servisyow a dheu:

8^{ves} mis-Me Eglos Hellys, Servis awos Sen Mighal, Gwithyas Kernow
Pella derivadow a-dhiworth:

Rev Jane Kneebone

☎ 01637 873135

☎ 07966 703924

janekneebone@gmail.com

Nawbedrek

A yll'ta dismygi an ger a naw lytherenn? Py lies ger a moy es 3 lytherenn a yll'ta kavoes, res yw dhis devnydhya pub lytherenn unnweyth yn pub ger ha res yw dhis devnydhya an lytherenn yn kres an pedrek yn pub ger.

B	A	R
K	N	E
E	W	D

Gorthyp mis-Ebrel:

lytherwas

Gwerthji Kernewek

Keskewsel, 24 Plen an Varghas, Ryskammel, PL32 ☎ 01840 211725 (dyghtyer **Jerri Jeffries**). Rol leun a werthow dhe vos gwelys a-dhiworth an wiasva ma:

www.keskewsel.com

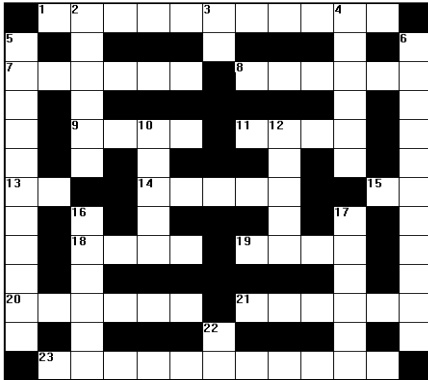
argemmynn:

Radyo an Gernewegva

Radyo an Gernewegva yw towlenn radyo yn Kernewek pub seythun; restrys yw gans **Matthi Clarke** ha dell leverir yth yw an gwella ilow ha kows y'gan taves kernewek. Y hyllir goslowes orth:

www.anradyo.com

Krowseryow gans Ray Edwards

a-dreus:

1. An re voghosek (11)
7. *Bos*, 2a person liesek (6)
8. Benynes byghan (6)
9. Diwes dhiworth bugh (4)
11. Nyns yw *moghhe* (4)
13. Best dov (2)
14. Ankoth (5)
15. Tyller (2)
18. Margh yowynk (4)
19. Gul ilow gans an lev (4)
20. An pyth usi a-ughon (6)
21. Merwel yn dowr (6)
22. Temptyans (11)

war-nans:

2. Hwedhel (6)
3. An mis ma (2)
4. Gweythor (6)
5. Neb a dhyght lyver-termyn (11)
6. Diskwedhes lowena der an fas (11)

10. Afina (5)
12. Mos a-bervedh (5)
16. Lehe y hirder (6)
17. *Rag + ev* (6)
22. Kevrenn (2)

gorthybow dhe'n krowseryow mis-Ebrel

An Nowodhow

Nowodhow berr yn Kernewek yw dyllys gans Radyo Kernow dhe 5 eur dy'Sul. Geryow an dowlenn a yll bos redys diworth gwiasva Kowethas an Yeth Kernewek:

www.cornish-language.org

An Akademi

Nyns eus meur a nowodhow dyllys dhyn y'n eur ma kynth esa kuntelles diwedh mis-Ebrel, dell gonvedhyn; mes yma govynn diworth an Pannell Hwithrans mar tal bos kemm medhel wosa 'Fordh' ha 'Bownder' – trewythyow po pup-prys?

An Bennisythun 2016 Derivas gans Tim Hambly

Moy es 100 den a vetyas war-barth dhe Westti Sandy Lodge yn Tewynn Pleustri rag Pennseythun Gernewek 2016. Splann o gweles bos nebes bejethow nowydh yn mysk an re kuntellys war-barth dhiworth Kernow, Syllan, Breten Veur, Breten Vyghan hag Almayn – ha leow erell heb dhout! Yth esa tus dhe bub nivel y'n yeth: dallethoryon lan dhe dus freth.

Hemm a veu agan nawves blydhen y'n gwestti ma – pup-prys yma dynnargh toemm ragon ha'n mayni a ober fest yn kales dhe restra stevellow rag agan klassow ha bywderyow. Attes yw an ostell ha splann yw an boes.

An dowlenn a dhallathas myttinweyth dy'Gwener gans Dydh Tregedna ledys gans Mark Trevethan – hemm a ros an spas dhe vywa oll a'n jydh troghys y'n yeth Kernewek. Ny dal dhis kewsel yeth arall!

Yn kettermyn, yth esa Dydh Stoffya rag studhyoryon usi ow studhya rag apposyansow Kesva an Taves Kernewek yn hav a dheu. Hemm a veu ordenys gans Tony Hak gans gweres a lies dyskador neb a dhyskas klassow dhe bub nivel (kynsa dhe beswora gradh).

Hwarvosow chyf an Bennisythun a dhallathas gorthugherweyth dy'Gwener gans keskan vryntin a ganoryon neb a ganas y'n yeth kernewek. Y'n kynsa le, yth esa kanow gans Keur heb Hanow sywys gans Tir ha Tavas (Dee ha Dave Brotherton). Ass o splann klewes tus ow kana y'gan yeth ni dhe nivel mar ughel.

Myttinweyth dy'Sadorn ha dy'Sul, yth esa klassow rag studhyoryon dhe bub nivel a frethter y'n yeth. Meur ras bras dhe Polin Prys ow restra an klassow ha meur ras ynwedh dhe'n dhyskadoryon (yntredha Polin) neb a wrug dyskasow dhe les ha heudhadow.

Wosa li dy'Sadorn, yth esa tro dhe'n Penntiow Trenans (kerdh a 15 mynysenn dhiworth an gwestti). A-dro dhe 50 den a gerdhas dhe'n penntiow ha, wosa ni dhe dhos di, yth esa kows berr gans Chris Blount (an bardh 'Edhen A-varr' esa yn BBC Radyo Kernow) a-dro dhe'n penntiow. Ev yw esel an bagas Kowetha Penntiow Trenans neb re restras daswul an penntiow der an diwettha 10 blydhen. Awosa, possybyl o rag tus dhe hwithra an penntiow hag yw tresor Tewynn Pleustri koth. Meblys yns i yn gis an blydhennyow 1920 ha leun yns a vanylyon a'n istori a'n dre.

Diwettha, wosa ni dhe dhehweles dhe'n gwestti, yth esa kows meur dhe les gans Stephen Gadd (treyls dhe Sowsnek gans Roger Courtenay) a-dro dhe'n bardh Robert Victor Walling neb a skrifas lyver-termyn yn Kernewek nans yw kans blydhen poran. Ann Trevenen Jenkin ha Stephen Gadd re skrifas lyver a-dro dhe Walling henwys 'Scryfer' hag yw kavadow lemmyn a-dhiworth an Kowethas.

Gorthugherweyth dy'Sadorn yth esa troyl splann gans donsya hembrenkys gans Hevva. Lies den a dhonsyas gans an ilow teg. Ynwedh, Jane Kneebone a'gan ledyas gans kana kemmynieth. Ni a ganas kanow aswonys fest yn ta hag ynwedh yth assaysyn kanow le

aswonys – y fia da aga devnydha moy yn fenowgh y'n termyn a dheu.

A-varr dy'Sul, y tehwelis Jane ha hi a ledyas, gans gweres Heather West, servis mayth esa tus pals.

An diwettha hwarvos y'n Bennseythun a veu gwrythyans an gwari Bywnans Ke gans klass Loundres – hemm a veu gwrys fest yn ta hag es o gweles bos kemmys a ober re beu gwrys dhe bareusi an gwari ragon.

Ni a wayt bos an Bennseythun Gernewek spas dhe wul devnydh a'gan yeth Kernewek yn lies fordh dihal. Ynwedh y hwaytyn bos possybyl rag tus dhe bub nivel dhe omLOWenhe ha gwellhe aga Hernewek.

Konsel an Kowethas a vynnsa klewes tybyansow a-dro dhe fordhow dhe wellhe an Bennseythun. Yn arbennik y fynyn gul dynnargh dhe dus na woer kewel an yeth yn ta. Tybyansow a-dro dhe argemmyna an Bennseythun a via dynnerghys fest.

**Yn An Gannas mis-Metheven,
lyver nowydh a hwedhlow
gans John Prowse:**

Kowsva

The Cornish Place

Kowsva 2 –

Trigva nowydh yma dhe werthji an Kowethas – pella derivadow folenn 6.

An Gannas 2016

An Gannas 2016

An Gannas yw dyllys pub mis gans Kowethas an Yeth Kernewek. An Skrifennyas yw Tim Hambly, 12 Stret an Duk, Lannstefan Wartha, Kernow, PL15 8HD ☎ 01566 773716:
skrifennyas@btinternet.com

Pennskriker An Gannas yw Graham Sandercock hag yw lowen dhe dhegemmeres erthyglow ha skeusennow dhe vos dyllys:
grahamsandercock@blueyonder.co.uk